

Fraternitas saturni Oheň & led

FLOWERS

**FRATERNITAS SATURNI
OHEŇ & LED**

Fraternitas saturni

Oheň & led

Dějiny * struktura * obřady
současného německého
nejvlivnějšího magického řádu
Saturnské bratrstvo

Stephen Edred Flowers

VOLVOX GLOBATOR

Stephen Edred Flowers, Ph.D.

Fire & Ice

přeložil Jaromír Máša

© Stephen Edred Flowers, 1990
Translation © Jaromír Máša, 2012

ISBN 978-80-7207-854-7

ISBN 978-80-7511-249-1 (pdf)

*Věnováno Crystale
ztělesňující smaragdový úsvit*

Poděkování

Chtěl bych tímto poděkovat všem svým rád-
cům a korektorům, ať z obce akademické nebo
magické, kteří mě léta podporovali. Zvláště bych
chtěl poděkovat panu Robertu Zollerovi za jeho
dokonale podávaný pohled na astrologii. Rád bych
také vyjádřil svou vděčnost frateru :.U.D. a panu
Walteru Jantschikovi, předchozímu velmistru, že
mi poskytl některé vnitřní pohledy na Saturnské
bratrstvo F.S.

Předmluva

Dávný i současný okultní svět byl v Německu zahalen hustou mlhou tajemství a neproniknutelných mysterií. V hloubi tohoto skrytého světa se nalézá i řád, známý jako Fraternitas Saturni neboli Saturnské bratrstvo. Nepochybně je možné pokládat ho za největší německé společenství tohoto typu. Tento řád zůstává nejčinnorodější a nejvýznamnější magickou společností i v dnešním Německu, ovšem od svého regulérního vzniku v roce 1926 až do roku 1970 býval naprosto utajen. Jen křivolakými cestami osudu se interní řádové doklady ocitly v rukou těch, kdo je v Německu publikovali. Naše kniha *Oheň a led* uceleně shrnuje a prezentuje celé široké pole dokladů o Saturnském bratrstvu v Německu dostupných. Podobná studie není k dispozici ani v němčině. Čtenáři tato kniha nabízí velmi vzácnou možnost nahlédnout do vnitřní funkce a tajných obřadů této okultní lóže.

Saturnské bratrstvo ve své dnešní podobě se může, ale nemusí shodovat s řádem popisovaným v této knize. To, s čím se zde seznámíte, platí pro období od roku 1926 do roku 1970.

Studium *Oheň a led* vám dá možnost začít putování po skryté stezce k saturnské sféře, která vládne Nové epoše (New Age). Odhalí se vám saturnská zasvěcovací cesta, která byla dosud vnímána jen náznakově, jakoby skrze hustou mlhu. Budete schopni využívat vzorce saturnské magie k práci na osobním rozvoji i k mnohem praktičtějším a konkrétnějším úkolům.

Oheň a led vám otevře přístup k dlouholeté tradici magie, která ovlivnila a snad i spoluutvářela tradici ve Velké Británii a v Americe, jako v případě hermetického řádu Zlatý úsvit (Golden Dawn). Fraternitas Saturni zachovává živoucím thelémičským proud ústně předávané

magie a její praxe. První z velmistrů Saturnského bratrstva Gregor A. Gregorius [vlastním jménem Eugen Grosche] (1890–1964) se zasloužil o ucelení jedinečné thelénické filosofie a čtyřicet let ji uchovával v bezpečí před zkoumavými zraky veřejnosti. Zachovával směry a důsledky thelémy v bezpečí před vlivy průměrných filosofí, které byly leckde zesměšňovány, a bránil ji před zánikem.

Oheň a led je přímo úhelným kamenem v llewellynské edici německé magie: s pomocí současné a praktické terminologie ukazuje jedinečné směřování magické kultury na její vlastní půdě v německé domovině, které do značné míry ovlivnilo svět za hranicemi tohoto zeměpisného celku.

Úvod

Anglofonní čtenáři se se Saturnským bratrstvem seznámili v útržkovitých popisech zdůrazňujících senzační a sexuálně magické aspekty u funkcí této lóže, jindy zase její temnější, satanskou stránku.¹ To je pochopitelné vzhledem ke skutečnosti, že Saturnské bratrstvo je (či bylo) v čase návratu moderního západního okultismu tou nejméně ustrašenou satanistickou organizací a jeho praxe pohlavního okultismu snad tou nejpodrobněji rozpracovanou ze všech podobných lóží. Saturnské bratrstvo představuje jedinečnou směs astrologické kosmologie, novognostické démonologie, pohlavního okultismu a zednářských organizačních principů. Tato velká syntéza byla původně vizí jediného člověka, dlouholetého velmistra Saturnského bratrstva Gregora A. Gregoria.

Tato kniha je patrně vůbec prvním pokusem přinést souhrnný pohled na dějiny, organizaci, učení, obřady a praxi jedné z nejsilnějších a nejvlivnějších magických lóží v moderním Německu. Kompendium řádivých materiálů, citovaných v *Encyclopaedia of the Unexplained* (Encyklopedii nevysvětlitelného) od Richarda Cavendishe, je obrovské, avšak místy neuspořádané. Skutečným pokladem je dokumentace, kterou sebral prof. dr. Adolf Hemberger z Univerzity v Giessenu². Také další současné pokusy zpracovat téma Saturnského bratrstva v němčině

---

¹ Viz Ellic Howe, článek, in *Encyclopaedia of the Unexplained* (Encyklopedie nevysvětlitelného), McGraw Hill, New York 1974, ss. 91–92; Francis King, *Sexuality, Magic, and Perversion* (Sexualita, magie a zvrácenost), Spearman, Londýn 1971, ss. 115–121.

² Ellic Howe, in Cavendish, *Encyclopedia of the Unexplained*, pp. 91–92; a Adolf Hemberger, *Organisationsformen, Rituale, Lehren und magische Thematik der freimaurerischen und freimauerartigen Bünde im deutschen Sprachraum Mitteleuropas*.

použily velké spousty materiálu, ale neuspěly, co se týká přehledného a uceleného uspořádání.¹ Já se zde pokusím podat ucelené a systematické shrnutí informací o této magické lóži. Čtenář si musí uvědomit, že ani autor, ani překladatel nejsou zasvěcenými údy Saturnského bratrstva. Byl jsem však přítomen konzultacím Bratrstva, jak je také uvedeno v poděkování. Věřím, že vzhledem k mé dlouhodobé zkušenosti s událostmi a praktikováním magie získám důvěru čtenářů.

Saturnské bratrstvo je organizací, která ve svých nedávných peripetiích – totiž od roku 1927 do dnešního data – podstoupila několik transformací. Většina materiálů použitých v této knize a myšlenek v ní rozebíraných pochází z doby, kdy byl velmistrem řádu Gregorius, anebo krátce poté (1970). Proto by bylo mylné se domnívat, že učení nebo praxe popsané na těchto stránkách je fakticky dodnes součástí učení a praxe Saturnského bratrstva v Německu.

Tyto stránky však přinášejí celkový pohled na lóži včetně mnoha jejích nejtajnějších nauk a obřadních praktik z dřívější doby. Ucelený přehled organizační struktury třiceti tří stupňů zasvěcení je jedním z klíčů, jak pochopit funkci lóže a její smysl. Kapitola o naukách či učeních Saturnského bratrstva se soustřeďuje na to, čím jsou nejspíše tři nejosobitější aspekty nauk Bratrstva, a to:

1. Astrofilosofická nauka o Saturnu jakožto lidském činiteli ovládajícím současný stav kosmického vývoje;
2. Silně satanistický aspekt tohoto učení;
3. Učení o pohlavní kosmologii a pohlavním okultismu, tj. o józe temného světla – a jak jsou napojeny na tyto teorie.

Obřady, které zde uvádíme, jsou úplné postupy ritů, jak jsme je našli v archivním materiálu. Jednoduše představují liturgickou náplň

Teil I: Der mystisch-magische Orden Fraternitas Saturni (Frankfurt/Main, autor, 1971). Tato druhá práce je dále uváděna jako *Der mystisch-magische Orden FS*.

¹ Hans-Jürgen Glowka, *Deutsche Okkultgruppen 1875–1937* (Německé okultní organizace v letech 1875–1937), Arbeitsgemeinschaft für Religions und Weltanschauungsfragen (dále jen ARW), Mnichov 1981, ss. 69–77; F. W. Lehmborg, *Magische Sonderdrucke und Interna der Fraternitas Saturni* (Magické vzácné a interní tisky Saturnského bratrstva), ARW, Mnichov 1980; Friedrich Wilhelm Haack, *Die Fraternitas Saturni als Beispiel für einen arkan-mystagogenen Geheimorden des 20. Jahrhunderts* (Saturnské bratrstvo jako příklad arkánského mystagogenického tajného řádu 20. století), ARW, Mnichov 1980; Aythos, *Fraternitas Saturni: Eine saturn-magische Loge* (Saturnské bratrstvo: Saturnsko-magická lóže), ARW, Mnichov 1979. Diskusi o tom, jak se tyto dokumenty dostaly k publikování, viz kapitola 1.

Bratrstva a poskytují další významnou možnost, jak nahlédnout do jeho filosofie, která není příznivá filosofickému diskursu.

Poté, co jsem studoval učení Saturnského bratrstva téměř po deset let, a po mnoha významných experimentech s řadou modelů, jsem přesvědčen o tom, že Saturnské bratrstvo samozřejmě zaujímá jedinečné místo v dějinách obnovy okcidentální magické tradice. Anglofonní magické fórum nebralo po příliš dlouhou dobu německá tajná učení a magii na vědomí. „Anglický okultismus“ je, ať skutečně či domněle, odvozen ze zdrojů sesterského pevninského národa, tedy z učení Bratrstva růžového kříže či Zlatého úsvitu [srovnej k tomu například šifrované rukopisy], ba dokonce Řádu chrámu na východě (Ordo Templi Orientis – O. T. O.). Přesto dosud nebyl proveden soustavný rozbor tohoto rozsáhlého a živého materiálu. Je možno shrnout, že Saturnské bratrstvo bylo pro Německo tím, čím byl pro Velkou Británii a Spojené státy Zlatý úsvit. Ovšem zatímco „tajemství“ Zlatého úsvitu byla publikována a znovu a znovu vydávána a vynášena na veřejnost, zůstává Saturnské bratrstvo až do dnešních dob zahaleno temným závojem. A proto kdokoliv by chtěl opravdu porozumět hloubkám dnešní magické subkultury, musí sáhnout k dějinám a naukám Saturnského bratrstva.

I.

Dějiny Saturnského bratrstva

Vzdálené kořeny

Jako u všech organizací okultní povahy je i u Saturnského bratrstva obtížné získat přesná a úplná historická data. Na jedné straně je to příliš mnoho informací, na straně druhé nám nezbyvá než domněnky. V této kapitole bych chtěl sledovat dějiny Saturnského bratrstva jakožto organizace i coby myšlenky a současně pokud možno nevybočit z mezí dění současné okultní subkultury.

Doklady uvnitř Saturnského bratrstva¹ nasvědčují tomu, že mezi dávnými mysterii starogermánské minulosti a Saturnským bratrstvem existuje souvislost. Má se za to, že Saturnské bratrstvo fungovalo již na konci 16. století ve Švédsku, Dánsku a Polsku. Také se zde ukazuje, že tu je spojení mezi řecko-římským saturnským principem (*fatum*, osud) a starogermánským ústředním božstvem Votanem, jehož jméno se vyskytuje i ve tvaru Fuotan a odtud spojitost s osudem (*fatum*). Tuto spojitost předpokládal jak Hoëne-Wroński² v 19. století tak Gregorius ve 20. století. Takovýto Fuotan se pokládá za vševládný princip osudu, jenž se sám nikdy nepodřídí závěrečnému „Soumraku bohů“. Ve světle novoromantického pangermánství na přelomu 19. a 20. století je více méně samozřejmé, že učení Saturnského bratrstva se do značné míry

---

¹ Hemberger, *Mystisch-magische Orden Fraternitas Saturni* (Mysticko-magický řád Saturnské bratrstvo), s. 166.

² Podrobnosti viz Hoëne-Wroński, viz in James Webb, *The Occult Underground* (Okultní podzemní hnutí) Open Court, La Salle, Illinois, USA 1974, ss. 248–258; dále Thomas A. Williams, *Eliphas Lévi: Master of Occultism* (Eliphas Lévi, Mistr okultismu), University of Alabama Press, University, Alabama, USA, 1975) ss. 66–69.

odvozovalo spíše ze starogermánského (nebo jak se tomu tehdy také říkalo „árijského“) severu než ze středomořského jihu.¹ Později se začalo zdůrazňovat, že Saturnské bratrstvo má svůj původ spíše v římských saturnáliích (které se konávaly kolem 27. prosince,² což naznačovalo tendenci Bratrstva vzdalovat se od křesťanství a přibližovat se k temnějším stránkám věci). Mezi rokem 1927 a rokem 1933 vzniklo ustanovení, že do Bratrstva je dovoleno zasvěcovat jako novice pouze křesťany (tedy rozuměj „nežidy“), kteří výslovně souhlasí s „nordickou“ ideologií saturnské lóže.

To zde uvádíme, abychom ukázali a zdůraznili, že Saturnské bratrstvo má své mystické kořeny na severu, přičemž ve skandinávské oblasti samozřejmě existovalo dávné Saturnské bratrstvo, jehož dějinná skutečnost zůstává zahalena tajemstvím. A byly to tyto jemné kořinky, na čem vyrostlo nejstarší těleso tohoto druhu.

Pokud jde o skandinávskou větev Saturnského bratrstva, předpokládá se, že zde fungovalo na přelomu 17. a 18. století. Vše, co z doslechu víme, jsou zprávy o tom, že se zabývalo alchymii a matematickým, respektive pythagorejským mysticismem – proto se tato skupina nejspíše zakládala na starším bratrstvu v této zeměpisné oblasti. Tyto společnosti vymizely koncem 18. století a propadly se do zapomnění.³

Dle tvrzení Saturnského bratrstva bylo toto učení znovu oživeno polským matematikem a mystikem Josefem Maria Hoëne-Wrońským (1776–1853). O jeho lóži se říká, že měla pobočky v Krakově, Poznani a Toruni. Nakonec tyto lóže padly za oběť různým válkám.⁴

Ačkoliv tajemný Hoëne-Wroński nejspíše oživil saturnské lóže v Polsku, historické záznamy ukazují, že právě tam nemohl v činnosti pokračovat, protože když mu bylo dvacet jedna let, studoval filosofii v Německu.⁵ Hoëne-Wroński strávil většinu svého života jako polský emigrant ve

¹ Nejlepší rozbor tzv. ariosofie, tj. nauky o arijských somaticko mentálních lepších kvalitách než u jiných společenství spojených jazykovou příbuzností, nalezneme v následující literatuře: Nicholas Goodrick-Clarke, *The Occult Roots of Nazism* (Okultní kořeny nacismu), Aquarian Press, Wellingborough, GB, 1985; James Webb, *The Occult Establishment* (Okultní elita), Open court, La Salle, Illinois, 1976, s. 275–344. (Protože po nacistickém holokaustu se nehodí používat termín árijec, árijský, budeme v celé knize používat pojem indoevropský.) (pozn. překl.)

² Aythos, *Die Fraternitas Saturni* (Saturnské bratrstvo), viz literatura, s. 3.

³ Hemberger, citované dílo, s. 29.

⁴ Hemberger, citované dílo, tamtéž.

⁵ Další podrobnosti viz James Webb, *The okkult underground* (Okultní podzemí), Open court, La Salle, Illinois, USA, 1974, s. 248–258; dále Thomas A. Williams,

Francii, kde ho obecně pokládají za hlavního magického iniciátora Alphonse Louise Constanta respektive, jak je proslulejší, Eliphase Léviho¹. Hoëne-Wroński byl samozřejmě mágem a okultistou, který se vyznal v kabbale, gnosticizmu a v učení Jakuba Boehma (1575–1624), byl však také respektovaným, byť i trochu excentrickým matematikem a filosofem své doby. Věnoval se romantickým společenským reformním hnutím a vedl společenství s názvem „Unie proti právu“ (Antinomian Union). Mimo jiné učil, že lidstvo musí projít pěti vývojovými stádii a že právě jeho teorie otevře cestu do posledního, pátého z nich. Snad nejvýznamnější z Wrońského teorií byl Princip absolutna, který tvrdil, že poznat pravdu je možné lidským rozumem v kombinaci s tajným matematickým vzorcem. Nicméně nebyl nikdy schopen tento vzorec sdělit. K tomu se vztahoval jeho Zákon tvoření, který postuloval, že je možno „vytvořit skutečnost“ ze součtu smyslových vjemů, a to opět v kombinaci s matematickým vzorcem.

Dějinné spojitosti a souvislosti mezi Hoëne-Wrońským a Saturnským bratrstvem jsou nejasné a slabé, jsou tu však některé body, v nichž se jeho domněnky a poselství dotýkají pozdějšího vývoje Saturnského bratrstva. Samozřejmě nezanedbatelná je jeho role, kdy mezi roky 1850–1853 působil na Eliphase Léviho, který se stal nástrojem obecného oživení okultismu v druhé polovině 19. století.

Nové zrození

Než porozumíme založení a následujícímu vývoji dnešního Saturnského bratrstva v roce 1928, bude třeba stručně, ale v širších souvislostech popsat vývoj, jak proběhl v Německu na přelomu 19. a 20. století. Germanofonní území střední Evropy bylo jakýmsi semenišťem nejrůznějších podzemních okultních proudů, často však ponořených do takové hloubky, že na sebe neupoutávaly téměř žádnou pozornost. Některé z těchto žilek byly založeny jednotlivci nebo skupinami jinde, zvláště ve Velké Británii, jak tomu bylo u Zlatého úsvitu² nebo u Řádu chrámu na

---

Eliphas Levi, Master of occultism (Eliphas Lévi, Mistr okultismu), University of Alabama Press, University, Alabama, USA 1975–76, s. 66–69.

¹ Webb, citované dílo, s. 257 a Williams, citované dílo, s. 66.

² Nejspolehlivější diskusi o původu řádu Zlatého úsvitu nabízí Ellic Howe ve své knize *The magicians of the Golden Dawn* (Mágové Zlatého úsvitu), Samuel Weiser, York Beach, Maine, 1978, ss. 1–33. Viz též Ithell Colquoun, *Sword of wisdom: Mac*

východě (O. T. O.), a odtud zpětně dovezeny do zemí, kde se mluvilo německy. Obnova okultismu nabyla v Německu popularity o něco později než ve Francii nebo Velké Británii, ale když už tam došla, zakořenila mnohem hlouběji než kdekoliv jinde.¹ To bylo možné nejspíše v důsledku dlouhodobé subkulturální přítomnosti okultismu, jak jsme o něm již mluvili.

Pro Saturnské bratrstvo tím nejvýznamnějším hlavním proudem počátků magické obrody v Německu a Rakousku bylo zednářství neboli vinklátství. Nejrůznější zednářské a kvazizednářské lóže byly v Německu činné od 18. století.² Mnohé z nich byly nanejvýše utajené kvůli své politické činnosti anebo ze strachu před politickým útlakem. Zde se budeme zabývat pouze těmi společenstvími, která jsou známa pro svou magickou činnost a měla něco společného s přívalem okultních aktivit v době mezi dvěma válkami.

Jednou z nejvýznamnějších a zcela jistě také velice mysteriózních stínových lóží byl Řád svobodných zednářů Zlaté Centurium (Freimaurenerischer Orden der Goldenen Centurie – FOGC). Předpokládá se, že řád byl založen roku 1840 v Mnichově bohatými německými průmyslníky.³ Zlaté Centurium bylo zjevně satanistickým řádem, který udržoval magické kontakty s čtveřicí těchto záporných existencí: Bartzabel, Astaroth, Belial a Asmodeus. Tyto existence měly sloužit k tomu, aby zasvěcenci získávaly nevýslovnou osobní sílu, vliv a majetek.

Zlaté Centurium bylo v podstatě kultem lidské oběti. *Centurium* znamená latinsky setnina a počet členů lóže byl skutečně omezen číslem devadesát devět, přičemž stým členem byla ona zlá bytost sama. Každoročně byl zvolen a zasvěcen nový člen, takže jeden ze zasvěcenců musel být obětován zlé bytosti. To se provádělo za svatojánské noci 23. června. Té noci se sešli členové lóže, a pokud během uplynulého roku žádný z členů nezemřel, bylo nutno oběť vybrat. To se provedlo losováním. Zasvěcenec zvolený k tomuto čestnému úkolu pak vypil jed, aby se tak dokončil obětní akt. V případě, že někdo odmítl, provedla

---

Gregor Mathers and Golden Dawn (Meč moudrosti: Mac Gregor Mathers a Zlatý úsvit), G. P. Putnam's Sons, New York, 1975, ss. 75–131 a na různých místech.

¹ Viz Webb, citované dílo, ss. 275 nsl a na různých místech; dále Nicholas Goodrick-Clarke, *The Occult Roots of Nazism, The Ariosophists of Austria and Germany 1890–1935* (Okultní kořeny nacismu, ariosofisté v Rakousku a Německu 1890–1935), Aquarian Press, Wellingborough-Northamptonshire, 1985, 1990, 1995.

² Nejzrevrubnější diskusi k tématu podává Karl Frick v knize *Die Erleuchteten* (Osvícenci), Akademische Druck- u. Verlag-anstalt, Graz, 1973.

³ Hans-Jürgen Glowka, citované dílo, s. 92.

se obět na dálku pomocí obávaného přístroje tzv. tepaphonu, což byl stroj, s jehož pomocí byl údajně magik schopen zabít kohokoliv kdekoliv. Tento stroj je rovněž popsán v dokumentech Saturnského bratrstva. Hrozivé Zlaté Centurium hraje ústřední roli v „magické autobiografii“ Franze Bardona *Frabato*.¹ Ta také obsahuje dramatické pasáže, v nichž je tento stroj použit. Většina toho, co se točí kolem Zlatého Centuria, nám připadá jako legenda nebo fantas(magor)ie, nicméně jisté prvky nalézáme v materiálech Saturnského bratrstva jako užitečné a užité.

Méně mysteriozní, ale stále ještě velice obskurní se jeví raná díla Theodora Reusse, o němž se říká, že roku 1880 oživil v Bavorsku Řád Iluminátů (neboli osvěcených). Řády Iluminátů zde vystupovaly dokonce dva, jeden Reussův a druhý založený Leopoldem Engelem v Drážďanech. Roku 1899 se oba řády sloučily a pracovaly společně až do roku 1902. Jak se zdá, později se Reuss zcela soustředil na vývoj Řádu chrámu na východě (O. T. O.). Engel pokračoval v řízení svého řádu do roku 1924, pak založil roku 1927 novou společnost Iluminátů, totiž Světovou ligu osvěcenců (World League of Illuminati, něm. Weltliga der Illuminaten), která vydržela ještě dva roky po jeho smrti, totiž do roku 1933.²

Poté, co se vzdal svých snah oživit osvěcenství v Bavorsku, se Reuss věnoval kvazizednářské činnosti, která dosáhla svého vrcholu v Řádu chrámu na východě (O. T. O.). Reuss tehdy vydával vrchny (či spíše občasně) *Oriflamme*. To znamenalo všeobecné „vystoupení“ z nejrůznějších řádů a lóží, jež Reuss založil, a dále se věnoval eklektickému shrnutí a sjednocení zednářského, templářského, rosenkruciánského a některých forem indiánského okultismu.

Reuss byl napůl Němec, napůl Angličan, občas písničkář a pěvec, novinář nebo učitel jazyků a také špion. Rozhodl se zakoupit koncese dvou zednářských organizací, totiž Dávného původního memfiského obřadu (95°) a Egyptského obřadu Misraim (90°) od anglického zednáře Johna Yarkera (1833–1913). Roku 1902 tyto dva obřady sjednotil. Tehdy s ním spolupracoval teosof Franz Hartmann a další postava okultismu, Jošua (respektive Heinrich) Klein. Ten se již od roku 1886 znal se zakladatelem Řádu chrámu na východě (O. T. O.) Karlem Kellnerem, protože s ním spolupracoval na inhalační terapii založené na Kellnerově výrobním procesu celulózy. Klein provozoval v Horních Bavorech utopické spole-

¹ Franz Bardon, *Frabato, okultní román* (Frabato, Ein okkulter Roman), též anglicky *Frabato, the Magician*, Dieter Rüggeberg, Wuppertal, 1979; český překlad z pera Otilie Votavové, Chvojkoovo nakladatelství, Praha 2000.

² Viz Glowka, *Deutsche Okkultgruppen*, s. 68.

čerství zvané Pozemské požehnání (Erdsegen, Blessing of the Earth), které založil poté, co zdědil půl milionu marek. Všichni tři hrdinové – Reuss, Hartmann i Klein – se střídavě zabývali postupující podzemní utopickou komunitou „Monte Verita“¹ u Ascony ve Švýcarsku.

V počáteční fázi to byl bohatý vídeňský průmyslník a svobodný zednář vysokého stupně Karl Kellner, kdo roku 1896 stál na počátku Řádu chrámu na východě (O. T. O.). Z té doby však historické vydání časopisu *Oriflamme* z roku 1904 nepřináší žádnou dokumentaci.² Bylo to tedy mezi rokem 1896 a rokem 1904, kdy Reuss, Hartmann a Klein začali spolupracovat s Kellnerem na společných kvazizednářských počinech. Kellner měl už zřejmě vyvinutý systém pohlavního okultismu založený na indickém tantrismu a na tom, co se mohl naučit z americké pohlavní mystiky Paschala Beverly Randolpha, jak to zprostředkovávala francouzská větev Randolphovy organizace. Již tradičně se má za to, že Kellner odcestoval na východ, kde se naučil postupům erotické jógy od dvou hinduistických a jednoho muslimského adepta.³ Krátce poté, co

¹ O dějinách Monte Verita a vzájemných vztazích tanních postav viz Webb, citované dílo, ss. 59–61.

Monte verita (Hora pravdy) byla vegetariánská komuna, kterou r. 1900 založil Henry Oedenkoven (1875–1935) a Ida Hofmann, kteří nedaleko italského Ticina v Asconě koupili kopec téhož jména a založili Družstevní vegetariánskou kolonii. Kolonisté byli odpůrci soukromého vlastnictví, potrpěli si na mravy, jedli jen rostlinnou stravu a chodili nazí. Odmítali konvenční manželství, oděv, stranickou politiku a dogmata: byli tolerantně netolerantní. Mezi členy komuny žili po nějakou dobu významní lidé jako Herman Hesse, Carl Gustav Jung, Erich Maria Remarque, Hugo Ball, Else Lasker-Schüler, Stefan George, Isadora Duncanová, Paul Klee, Rudolf Steiner a r. 1917 tam organizačně pracoval Theodor Reuss. Roku 1926 komunu koupil baron Eduard von der Heydt, který tam nechal postavit hotel a řídil ho až do své smrti v roce 1964. Pak připadl obci Ticino. (pozn. překl.)

² O dějinách Řádu chrámu na východě (O. T. O.) *An Introduction to the History of the O. T. O.* (Úvod do dějin O. T. O.), v *The Equinox* (Rovnodennosti), svazek III, č. 10 (Thelema Publications 1986) ss. 87–99; J. Gordon Melton, *Thelemic Magick in America* (Thelémická magie ve Spojených státech), v Joseph H. Fichtner, editor, *Alternatives to American Mainline Churches* (Alternativy hlavních amerických církví), Unification Theological Seminary, Barrytown, New York, USA, 1983, ss. 67–87; Webb, citované dílo, ss. 59–61 a na různých místech; Francis King, *The Secret Rituals of the O. T. O.* (Tajné obřady Řádu chrámu na východě), Samuel Weiser, New York 1973, ss. 9–35; Francis King, *Sexuality, Magic and Perversion* (Pohlavnost, magie a zvrácenost), ss. 96–114; Benjamin Walter, *Tantrism* (Tantrismus), Aquarian press, Wellingborough, GB, 1982, ss. 109–112.

³ John Symonds, *The Great Beast: The Life and Magick of Aleister Crowley* (Velké zvíře: život a magie Aleistera Crowleye), Mayflower, Frogmore, GB, 1973.

jejich spolupráce začala, Kellner zemřel (1905) a hlavní osobou Řádu chrámu na východě pro veřejnost se stal Reuss.

Pod Reussovým vedením Řád chrámu na východě rozkvétal jako nikdy předtím. Roku 1912 Reuss zveřejnil v periodiku *Oriflamme* popis skutečné povahy díla Řádu chrámu na východě tohoto znění:

„Náš řád má v ruce klíče, které otvírají zednářská a hermetická tajemství, zejména k učení erotické magie. Naše učení vysvětluje bez výjimky všechna tajemství svobodného zednářství a všech náboženských respektive věroučných soustav.“

Téhož roku se také Reuss setkal s anglickým magikem Aleisterem Crowleyem, kterého pravděpodobně obvinil z toho, že vyzradil řádová tajemství o sexuální magii. Crowley ve skutečnosti nevěděl nic o technikách, o nichž Reuss mluvil jen v narážkách, ale jeho díla jsou nabitá neustálými poukazy k sexualitě, takže se zdá být téměř jisté, že taková tajemství skutečně prozradil. Vzájemného urovnání došli, když jeden přesvědčil druhého o moci, kterou Řád chrámu na východě má, protože se vyzná v pohlavní magii, a naopak ten druhý přesvědčil prvního o epochálním zákoně thelémy. Vzhledem k chatrnému zdraví Reuss na své postavení v Řádu chrámu na východě rezignoval a svým nástupcem jmenoval Crowleyho. O rok později Reuss zemřel. Šelma Crowley nebyl jako externí hlava řádu (Outer Head of the Order – O. H. O.) přijat okamžitě. Překlad jeho *Knihy AL neboli Zákona (Liber AL vel Legis, The book of the Law)* z roku 1925 do němčiny byl studenou sprchou, která některé nespokojence zagitovala, ale mnohé jiné naopak zcela odpuzovala. Obřady a ideologii Řádu chrámu na východě časem Crowley thelémizoval a nakonec se pevně usadil v pozici mezinárodní externí hlavy řádu pod přezdívkou Baphomet.

Vedle Řádu chrámu na východě bylo roku 1925 činné v Německu jiné společenství, jež přitahovalo Crowleyho pozornost, totiž Pansofická lóže neboli Pansophia. Toto společenství původně vzniklo krátce po první světové válce jako volná společnost scházející se v Berlíně a vedl je Heinrich Tränkler (bratr Recnartus). Brzo se však zorganizovalo a vystupovalo jako „Velká pansofická lóže v Německu, Orient – Berlin“ (Grand Pansophic Lodge of Germany). Velmistrem této lóže byl bratr Recnartus, pořadatelem mistr Pacitus (Albin Grau) a tajemníkem Gregor A. Gregorius (Eugen Grosche). Jiným významným zasvětcem lóže byl Karl Germer, který zaujímal placené místo osobního Tränkerova tajemníka. Tränker pak byl vůdcem celého eklektického okultního pansofického